

„Ćwiczenia, Gry i Zabawy Edukacji Fundamentalnej”

**Zestaw 15 zabaw Konkursowych
Przedszkole Samorządowe Nr 71
w Białymstoku**

Zabawa nr 1 „Pierogarnia”

Dzieci są świetnymi obserwatorami. Niejednokrotnie transplantują obserwowany świat na grunt zabaw przedszkolnych. Zabawa „Pierogarnia” jest odpowiedzią na zainteresowanie dzieci programami i tematyką kulinarną. Do zabawy potrzebujemy tekturowe talerzyki z naklejonymi szablonami pierogów, /na talerzykach występuje tylko jeden rodzaj i wielkość pierogów, ale za to zróżnicowana ich liczba/, żetony imitujące pieniądze, dwa fartuszki kuchenne i lizaki cyfrowe. Zabawa polega na tym, iż w „Pierogarni” pracuje „szef” i „kelner”. „Klientami” są pozostali uczestnicy zabawy. Zadaniem szefa jest przekazanie kelnerowi informacji o liczbie i rodzaju zamawianych pierogów przez klienta. Kelner ma za zadanie tak dobrać talerzyki z pierogami, aby zgadzała się liczba, wielkość i rodzaj pierogów zamówionych przez klienta. Klient odbierając „pierogi” odlicza taką liczbę żetonów, jaką wskaże lizakiem cyfrowym szef, potwierdzając wydane klientowi przez kelnera zamówienie.

Menu w „Pierogarni”

- Pierogi mogą być małe lub duże
- Pierogi z serem/białe/
- Pierogi ze szpinakiem/zielone/
- Pierogi z jagodami/niebieskie/
- Pierogi malinowe/różowe/

Walory edukacyjne

Zabawa rozwija kompetencje matematyczne, kształci pamięć koncentrację, spostrzegawczość, zachęca do ćwiczeń językowych podczas wydawania komunikatów, przygotowuje dziecko do pełnienia odpowiedzialnych ról.

Dodatek

Zabawa może mieć inny kulinarny wątek i dzieci mogą być inicjatorami nazwy lokalu gastronomicznego, tworzyć własne menu, wykorzystując w zabawie surowce wtórne, klocki, makulaturę itp.

Zabawa nr 2 „Korki i wzorki”

Opis zabawy

Czasami tak niewiele potrzeba aby wspaniale się bawić i rozwijać. Wystarczy trochę plastikowych korków od butelek z recyklingu, kilkadziesiąt wystruganych patyczków pokolorowanych farbami spożywczymi, kilka kartoników, kolorowe flamastry i pomysł na zabawę już jest. W zabawie dzieci wybierają kartoniki ze wzorem do odtworzenia, a z korków po napojach i kolorowych patyczków odtwarzają wzór z kartonika. Wzory są zróżnicowane pod względem stopnia trudności. Na koniec zabawy dzieci przeliczają z ilu patyczków i jakiego koloru składa się wzór, ile wykorzystali korków do odtworzenia wzoru.

Walory edukacyjne

Dzieci rozwijają spostrzegawczość i koordynację wzrokowo-ruchową, doskonałą technikę liczenia, utrwalają nazwy kolorów, potrafią ocenić własne możliwości przy wyborze stopnia trudności.

Dodatek

Inspirujemy dzieci do projektowania własnych twórczych kompozycji wzorów.

Zabawa nr 3 „Tęczowe zabawy”

Opis zabawy

Porozmawiajcie z dziećmi o różnych zjawiskach przyrodniczych. Wyjaśnijcie dzieciom zjawisko powstawania tęczy, jak można to zjawisko wywołać np. w słoneczny dzień podczas podlewania ogrodu. Policzcie wspólnie kolory występujące w tęczy. Z kolorowego papieru wytnijcie figury geometryczne lub kształty. Z wyciętych figur lub kształtów wspólnie ułóżcie obrazek tak, aby kolory układały się w tęczy wzór. Niech każdy ułoży opowiadanie do ułożonego obrazka.

Walory edukacyjne

Taka zabawa rozwinię zainteresowania dzieci zjawiskami przyrodniczymi, utrwali nazwy kolorów i ich kolejność występujących w zjawisku tęczy, rozwinię wyobraźnię twórczą, fantazję językową, zachęci dzieci do liczenia.

Dodatek

Można dowolnie zmieniać materiał z którego tworzymy tęczę : farby, plastelina, tkanina, nici, kredki itp., czy też kolorować obrazki w tęczy wzór.

Zabawa nr 4 „Zagadki Smyka Podróżnika”

Opis zabawy

Dziecko od urodzenia jest obserwatorem świata, uczy się zapamiętywać, kształty, obrazy. Smyk Podróżnik, to ludzik wycięty z kartonowych części, pokolorowany, pomalowany lub wyklejony dwustronnie. Dziecko zapamiętuje wygląd Smyka Podróżnika i wychodzi. Podczas nieobecności dziecka następuje zmiana wyglądu Smyka Podróżnika /zmieniamy kolor włosów, koszulki, spodenek, a także wprowadzamy zmiany w postawie ludzika /podniesiona ręka, noga, przechylona głowa itp./ Dziecko po powrocie odszukuje wszystkie zmiany w wyglądzie Smyka Podróżnika i mówi liczbę tych zmian.

Walory edukacyjne

Dziecko uczy się koncentracji, rozwija spostrzegawczość i pamięć, doskonali koordynację wzrokowo-ruchową, umiejętność liczenia.

Dodatek

Możemy dodatkowo zwiększać liczbę elementów do zapamiętania, wspólnie z dzieckiem tworzyć nowe elementy /np. na koszulce naklejamy kropki, których liczba też się zmienia/, lub wykonać części ludzika z materiału tekstylnego.

Zabawa nr 5 „ Pociągi ”

Opis zabawy

Dzieci lubią zabawy w klasyfikowanie. Do zabawy potrzebujemy kilku pudełek niedużych /w zależności od liczby osób biorącej w niej udział/. Pudełka oklejamy kolorowym papierem, ozdabiamy flamastrami, kolorowymi wycinankami, nadając im wygląd lokomotywy. Dodatkowo przygotowujemy kartoniki z nazwą-grupą towarów / zabawki, art. spożywcze, owoce, warzywa, pojazdy, odzież, meble i inne/ i kolorowe klocki, które w zabawie odegrają rolę wagonów. Lokomotywy ustawiamy na dywanie, podłodze obok siebie i losowo wybieramy osobę, która zaczyna zabawę. Pierwsza osoba rozpoczynająca zabawę, losuje kartonik z nazwą grupy towarów: np. artykuły spożywcze. Uczestnicy zabawy po kolei wymieniają nazwy artykułów spożywczych /po jednej nazwie na zmianę/ i do lokomotywy dostawiają jeden klocek. W zabawie ważna jest zasada, aby nazwy towarów nie pokrywały się. Zabawę wygrywa ta osoba, której lokomotywa posiada więcej wagonów z towarem.

Walory edukacyjne

Zabawa rozbudza ciekawość matematyczną i umiejętność klasyfikowania, doskonali pamięć i wzbogaca czynny słownik dziecka, pomaga kontrolować niepożądane emocje- między innymi godzenie się z przegraną.

Dodatek

Możecie opracować taką zabawę rysując lokomotywy, wagony z papieru i wycinając je, wtedy zabawa może odbywać się przy stole. Przy większej liczbie uczestników zabawy, rolę lokomotywy i wagonów mogą odgrywać dorośli i dzieci.

Zabawa nr 6 „Magiczne drzewko”

Opis zabawy

Opowiedzcie dziecku bajkę o smutnym drzewku, które straciło 5 zaczarowanych listków. Drzewko może odzyskać listki, jeżeli dziecko wypełni 5 zadań /codziennie 1, przez 5 dni /. Wspólnie namalujcie na papierze lub wycinajcie takie drzewko z 5 gałązkami / ok. 60 cm wysokości/ Za pomocą magnesów, taśmy, przyczepcie je do lodówki, drzwi itp. Umówcie się z dzieckiem, że codziennie na gałązce będzie informacja, jakie zadanie dziecko ma wykonać. Po wykonaniu zadania w miejscu karteczki z zadaniem pojawi się listek. Kiedy w sobotę drzewko odzyska wszystkie listki, dziecko czeka niespodzianka/ np. wyjazd do lasu, spacer do parku i lody, wspólna zabawa z rodzicami na podwórku itp./

Walory edukacyjne

Dziecko uczy się empatii, rozwija motywację do działania i pomagania innym, uczy się oczekiwania i dążenia do wytyczonego celu, ćwiczy umiejętność liczenia.

Dodatek

Drzewko może mieć listki, kwiaty, owoce, a zimą gwiazdki i inne. Można też zmienić obrazek i stworzyć nową bajkę, np. „o biedronce, która zgubiła kropki”.

Zabawa nr 7 „Jak pory roku się kłóciły, jak pory roku się pogodziły”

Opis zabawy:

Wyjściem do zabawy jest rozmowa o ulubionych porach roku, o tym co lubimy w nich najbardziej. Następnie proponujemy dzieciom zorganizowanie zabawy w rozprawę sądową, wybieramy obrońców pór roku, prokuratora, sędziego itp. /jest to zależne od liczby osób biorących udział w zabawie/ Dorosły - nauczyciel, rodzic przedstawia problem zaistniały między dwoma porami roku, sporu o to, która z nich jest najważniejsza. Oskarżonymi - „porami roku” powinny być zabawki, obrazki, napisy, a nie dzieci. Zasadniczą częścią zabawy, jest rozprawa sądowa. Utrwalamy w ten sposób charakterystyczne cechy danej pory roku, a także argumentujemy, która pora roku jest dla nas ważniejsza, podoba się nam lub nie. Rozprawę kończy wyrok o urokach i potrzebie wszystkich pór roku.

Walory edukacyjne

Dzieci rozwijają mowę wiążaną, uczą się argumentowania swoich wyborów, obrony własnego zdania, dostrzegają zalety każdej pory roku, utrwalają pojęcia zjawisk atmosferycznych, nazwy zjawisk i pojęć przyrodniczych.

Dodatek

Zabawę można prowadzić w wielu wariantach: pory roku następujące po sobie, lub pory roku zupełnie skrajne, jak lato-zima itp. Możemy zadawać dzieciom pytania typu: co by było gdyby...? Dzieci uczą się przewidywania skutków określonych zjawisk, czynności itp.

Zabawa nr 8 „Gra w kolory”

Opis zabawy

Gra w kolory, to tak zwana „gra otwarta”, gdzie również i dzieci mogą tworzyć własne jej reguły. Gra składa się z dziesięciu płytek prostokątnych, wykonanych ze sklejki, kartonu lub innych materiałów, na których są naklejone kółka w sześciu kolorach, po cztery na każdej płytce. Pionkami w grze są kapsle na których również są przyklejone kółka w sześciu kolorach. Kostką do gry jest sześciian z kolorami kółkami występującymi na płytkach i kapslach. Gra może przebiegać w zespole nawet 10 osobowym. Dzieci rzucają kostką do gry i w zależności od kolorów na płytce ustawiają wypadający losowo kolor kapsla. Grę wygrywa ten, kto najszybciej wylosuje kostką kolory, znajdujące się na jego płytce.

Walory edukacyjne

Dzieci uczą się przestrzegania reguł gry, doskonalą swoją cierpliwość, ćwiczą umiejętność radzenia sobie z emocjami, z porażką, doskonalą technikę liczenia.

Dodatek

W zależności od liczby dzieci biorących udział w grze i liczby płytek do gry, dzieci mogą wzbogacać ją o dodatkowe walory współzawodnictwa i tworzyć tak zwane „piramidy”, stawiając kolejną płytkę na zapełnionej już kapslami płytce.

Zabawa nr 9 „Układam-segreguję”

Opis zabawy

Do zabawy wykorzystujemy płytkie pudełko, może to pokrywka od pudełka po obuwiu, wysłane miękkim filcem, pęsetę, ziarna fasoli i grochu, zróżnicowanych pod względem kolorystycznym, gatunkowym i pojemniczki do segregacji nasion. Dziecko za pomocą pęsety i nasion fasoli i grochu układa obrazek. Opowiada o swoim obrazku, przelicza z ilu nasion korzystało i jakiego rodzaju są to nasiona. Po zakończeniu zabawy wszystkie nasiona dziecko segreguje za pomocą pęsety do właściwych przegródek, pojemniczków.

Walory edukacyjne

Podczas zabawy dziecko uczy się cierpliwości, rozwija swoją wyobraźnię słowotwórczą, doskonali koordynację wzrokowo-ruchową, utrwała wygląd i nazwy nasion, kształci umiejętność klasyfikacji wg określonych kryteriów.

Dodatek

Do zabawy możemy użyć różnorodnych nasion / pestki słonecznika, jabłek, dyni, nasion kukurydzy itp./, a także wykorzystać tło muzyczne i tworzyć z nasion określone wzory, podobne do mandali.

Zabawa nr 10 „Filcowe obrazki”

Opis zabawy

Zabawa z dzieckiem jest nieodłącznym ogniwem w jego rozwoju, stymuluje jego zmysły, pobudza do aktywności. „Filcowe obrazki” to zabawa do której przygotowujemy:

- kolorowe dwustronne figury z filcu uszyte lub wycięte i sklejone w kształcie trójkąta, kwadratu, koła, prostokąta
- filcowy duży prostokąt na którym powstanie filcowy obrazek
- kartonik- suwak z figurami i cyframi

Dziecko z kolorowych figur układa obrazek na filcowym tle. Następnie opowiada o stworzonym przez siebie obrazku. Na zakończenie zabawy dziecko na suwaku zaznacza cyfrą liczbę wykorzystanych w obrazku figur.

Walory edukacyjne

Zabawa rozwija wyobraźnię przestrzenną i kolorystyczną, utrwala pojęcia matematyczne, nazwy figur geometrycznych, nazwy kolorów, doskonali technikę liczenia i klasyfikowania, kształci wyobraźnię słowotwórczą.

Dodatek

Dziecko może układać z filcowych figur tak zwane piramidy, układając je od największej do najmniejszej.

Zabawa nr 11, „Rurki i sznurki”

Opis zabawy

Do zabawy potrzebujemy kilka sznurków o różnej długości/od 2 m do 1 m / i kilkadziesiąt rurek wykonanych z kolorowego papieru o zróżnicowanej długości /15cm,10cm,5cm/ i średnicy ołówka, podkładów muzycznych o zróżnicowanym nastroju. Zabawa polega na nanizaniu rurek na sznurek i zamknięcia poprzez zawiązanie obwodu w formę koralu. Podczas zabawy dziecko ma za zadanie:

- Ułożenie dowolnego obrazka-obrazu z kolorowych rurek na sznurku.
- Dopasowanie układanego obrazka do muzycznego tła.
- Ułożenie opowiadania lub zagadki o ułożonym obrazku.
- Przeliczamy liczbę koralu na sznurku, ich wielkość, kolor.

Walory edukacyjne

Podczas zabawy dziecko rozwija wyobraźnię wizualno-przestrzenną poprzez myślenie obrazowe i wizualizację tych obrazów, umiejętności językowe, koordynację wzrokowo-ruchową, umiejętności matematyczne.

Dodatek

W zabawie możemy wprowadzić element wspólnego tworzenia obrazu i opowiadania bajki.

Zabawa Nr 12 „Mój przyjaciel miś”

Opis zabawy

Dla wielu rodziców, nauczycieli uczenie dziecka samodzielności, podczas czynności związanych z samoobsługą jest trudnym zadaniem. Zabawa „Mój przyjaciel miś” zachęci dziecko do podejmowania wyzwań i samodzielności podczas ubierania się. Do zabawy potrzebujemy misia / może być wycięty z kartonu, dobrze gdy jest zalaminowany i o wysokości około 20 cm /. Miś nie ma ubranek. Z kolorowego papieru samoprzylepnego wycinamy kolorowe ubranka/bieliznę, koszulkę, bluzę, sweterek, spodenki skarpetki, buty itp./ Dziecko uczy się czynności samoobsługowych, wg hasła: „W co umiem ubrać się ja, mój miś też to ma”. Dziecko przykleja więc misiowi te ubranka, w które potrafi ubrać się samodzielnie.

Walory edukacyjne

Dziecko świadomie podejmuje wyzwania w zakresie samodzielności podczas ubierania się, rozwija koordynację wzrokowo-ruchową, rozwija uczucie empatii, uczy się nazw poszczególnych części garderoby, rozwija umiejętności matematyczne.

Dodatek

Miś może mieć szafę z „ misiową garderobą”, dziecko może decydować o wyborze koloru ubranka. Miś może mieć także kopertę z zapisywanymi przez tydzień dobrymi uczynkami dziecka /samodzielnie poukładane zabawki, posprzątany pokój, poukładane książki itp./ i w określony dzień tygodnia „podpowiadać rodzicom” w ramach nagrody, ciekawe niespodzianki.

Zabawa nr 13 „Ja, cyfry, liczby, daty”

Opis zabawy

Dziecko żyje w świecie matematyki od urodzenia. Tak jak mowy, dziecko się jej uczy. Zabawa „Ja cyfry, liczby, daty” pomoże dziecku w zrozumieniu, jak można matematycznie zapisywać „obserwowany świat”. Wyjściem do zabawy jest liczenie wszystkiego wokół. Wspólnie z dzieckiem tworzymy zapis ważnych cyfr, liczb, dat, które dziecka dotyczą wypełniając ankietę.

- Ile mam lat.....
- Ile mam wzrostu.....
- Moja waga.....
- Ilu zdrobnień mojego imienia używają rodzice.....
- Ile mam rodzeństwa.....
- O której godzinie rano wstaję.....
- O której godzinie kładę się spać.....
- Jaki jest numer mojego domu.....
- Ile jest pór roku.....
- Jaki jest numer mojego obuwia.....
- Cyfry jakie potrafię samodzielnie zapisać.....
- Ile jest okien w moim domu.....
- Ilu mam przyjaciół itp.

Data zapisania danych o mnie.....

Walory edukacyjne

Zabawa rozbudza ciekawość matematyczną, uczy jak można zapisać cyfrą, liczbą, datą, ważne dotyczące nas informacje, rozwija poczucie humoru.

Dodatek

Możecie opracować taką ankietę rodzeństwu, rodzicom, dziadkom. Będzie to nie tylko wesoła zabawa, ale i ciekawa pamiątka.

Zabawa nr 14 „Psozny wietrzyk i piosenka”

Opis zabawy

Dzieci lubią kiedy zabawie towarzyszą emocje, personifikacja. Do zabawy potrzebujemy kolorowe szablony nut, szablon klucza wiolinowego, list od „Wietrzyka Psoтника” adresowany do dziecka z zadaniami do wykonania, odtwarzacz CD, płyta z ulubioną piosenką dziecka, karton z narysowaną pięciolinią, lub paski folii samoprzylepnej do naklejenia pięciolinii. Zachęcamy dziecko do zaśpiewania ulubionej piosenki. Odtwarzany utwór, podkład muzyczny piosenki „niestety nie działa”. Dziecko odnajduje list wyjaśniający przyczynę „braku możliwości odtworzenia piosenki”. Z treści listu wynika, że to wietrzyk sprawił „psikus” dziecku i schował ulubioną piosenkę. Stwarza jednak możliwość „odzyskania piosenki” poprzez rozwiązanie zadań –zagadek i ułożenie nut na pięciolinii. Przykład: klucz wiolinowy schowałem wysoko, nutki czerwone schowałem pod czymś kolorowym i miękkim /dobrze jest zróżnicować liczbę ukrytych nut / itp. Po odszukaniu wszystkich nut, dziecko układa je w dowolnym porządku. Piosenki nadal nie można odtworzyć /kolejna burza mózgów-dlaczego?/. Dziecko układa nuty na pięciolinii i na jednej linii. Finalnie dostrzega potrzebę ułożenia nutek o takim samym kolorze obok siebie. Możemy zachęcać dzieci do przeliczenia nut o takim samym kolorze, określać jakiego koloru nut jest najwięcej, jakiego najmniej. Należy podkreślić, że to tylko rozwiązanie zagadki- klucza, a nie właściwego układu nut naszej piosenki na pięciolinii. Po znalezieniu właściwego rozwiązania wspólnie śpiewamy ulubioną piosenkę dziecka. Dobrze jest w zabawie zademonstrować dziecku utwory zapisane właściwymi znakami muzycznymi.

Walory edukacyjne

Zabawa rozwija kompetencje muzyczne, wyobraźnię przyczynowo-skutkową, doskonali znajomość pojęć matematyczno- muzycznych, kształci spostrzegawczość.

Dodatek

Dzieci mogą próbować tworzyć własne kody nutowe, zagadki do rozwiązania. Możemy zachęcać dzieci do zapamiętania zdania „Niesforny Psoтник wiatr listopadowy schował nam nuty i klucz wiolinowy”, powtarzając zdanie w różnych odstępach czasowych.

Zabawa nr 15 „Zabawy na niepogodę”

Opis zabawy

Dzieci lubią spędzać czas na podwórku. Zabawa ma na celu spędzanie czasu na podwórku w czasie deszczowej pogody w sposób aktywny i twórczy. Do zabawy wykorzystamy przeciwdeszczowe okrycia i kalosze, arkusz grubej przezroczystej folii. Przed wyjściem planujemy zabawy i zadania do wykonania na podwórku:

- Obserwacja padającego deszczu na rośliny, trawę, drzewa, urządzenia i inne.
- Wykorzystanie w zabawie zebranej „deszczówki” i różnorodnych narzędzi do mierzenia pojemności /plastikowe łyżeczki, wiaderka, pojemniki, kubeczki/.
- Słuchanie krótkiej bajki „Paskuda”- poruszenie aspektu wychowawczego i bezpiecznej zabawy w czasie deszczu.
- Obserwacja padającego deszczu przez folię, spływających kropli, regulowanie kierunku spływających kropli itp.
- Zabawa słowotwórcza „O czym śpiewa deszcz?”

Walory edukacyjne

Dzieci rozumieją, że w każdych warunkach pogodowych można się bawić, spędzać czas aktywnie i twórczo, rozwijają spostrzegawczość i wyobraźnię słowotwórczą, myślenie przyczynowo - skutkowe, uczą się obserwowania przyrody wokół, przestrzegają ustalonych zasad bezpiecznej zabawy.

Dodatek.

Zabawę można prowadzić w różnych miejscach: park, podwórko, plac zabaw, las.

Zachęcamy dzieci do „Burzy mózgów” i czynności badawczych na temat „wchłaniania wody deszczowej ze względu na zróżnicowane podłoże” -/ ziemia, piasek, folia, tkanina, plastik, drewno, papier i inne/.

